

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fiszel Fülöp könyvkereskedése
Idő küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetéséért.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetéseik még elfogadhatók:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bőcsben: Schalek H., Dukas M., Oppellik A., Daube G. L. és társai és Herndl Brünben Stern M.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi” tiszti önszegélyző szövetkezet, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Nyitási petítésora 10 kr.

Nemzeti kultúra.

Az az általános érdeklődés, mely a hetvenes években, midőn kulturánk nemzeti eszméiért modern alapokra helyezkedett, májában van. — A sajtó szót ejt érte, de hangja sokszor elhangzó szó a pusztában. Mindazonáltal szót ejtünk e kérdésben, mert erős bizva bizással mégis azt hisszük, hogy az eszme nincs elkoplatva annyira, hogy midőn a törvényhozásban szónokok mondják el eszméiket róla, ne hagyjon nyomot a kedélyekben a legigazabb, a legnevesebb a nemz. t megerősödésére legjobban elvezető — fájdalom! — még mindig csak aspiráció: a nemzeti kultúra.

Sűrűn hivatkoznak Deák Ferencnek beszédeire, nagy igazságokat rejtő mondásaira. De senki sem hivatkozott az örökigazságra, melyet a haza bölcsje mondott ezekben: „Korunkban csak azon nemzetnek van jövője, mely komolyan törekszik az általános műveltség színvonalára emelkedni és azon előre haladni.” És akarunk-e mi? Kétségkívül akarunk! De komolyan akarunk-e? Ha igen, honnét van az mégis, hogy kulturánk számos nyomorúsága az egyetemes érdeklődésig és annak megjavítására való jószándékig jutni nem tud.

Meg kell szabadítani népmivvelődésünket számos nyomorúságából és mindenekelőtt anachronizmussá kell tennünk az antik kor

nak régi nagy igazságát, hogy a kit az istenek gyűlölnék, azt tanítóvá teszik. Mert az most nem anachronizmus. Minden téren érvényesül a bibliai mondas, hogy a munkás méltó az ő bérére, egyedül a kultúra munkásait nem akarjuk felszabadítani az anyagi gondok nyűgéről, melyeket kétség-telenül népmivvelésünk érez meg.

Mikor a magyar kulturának hódító hadjáratot kellene viselni és haladunk csiga lassúsággal. Huszonhét év óta alig emelkedett valamit a kulturának tett áldozat — Hiszen így is haladunk, az kétségtelen, de a haladás a modern iskolaeszmének, az általános tankötelezettségnek és a szakszerű tanító képzésnek eredménye.

Most már nem ábrándos követelés, hogy népoktatásunk legyen intenzív és a 200 gyermek tanuló egy osztályban adassék át a multnak. Ez is a nemzeti kultúra egyik szüksége. Mert nem az a külsőség, hogy végre is minden helységnek van népnevelő hajléka, — teszi ki a nemzeti kulturát, hanem annak szelleme. — Szellemét pedig a benne működő tanítómester adja ki viszont csak úgy működhet az eszme érdekében, ha az amugy is reformálandó alsófokú iskolaszervezet minden rendelkezése betartva lésoz.

A nemzeti kulturáért minden embernek tenni kell. Ez eszme valóban csak akkor nyeri el győzelmét, ha érte hazánk minden

polgára hevülni, lelkesedni fog. Mindenki a maga működési helyén fogjon össze nagy lelkesedéssel, igaz szándékokkal. A millenárius ünnep nagy alkalma hangoljon kulturális áldozatokra. Hisz nincs hely, a hol a kulturának fontos szükségei ne lennének. És főleg: változtassuk meg vélekedésünket e nemzeti eszmény felől. Mert a társadalom közérdeklődése nélkül a nemzeti kultúra igazán frázis. Mert a hon az ő nemzeti kulturája nélkül nem állhat meg. Őseink a Don és Káspium mellől is magokkal hordozák a hazát s magukkal szállították azt ide: ugyanis emberek teszik a valóságos hazát, nem élettelen halmok és térségek, melyek ezerforma népnék egyforma érzéketlenséggel adhatnak lakást, mint egy jelesünk oly igazán megmondotta.

A milleniumi borkiállítás és a borkóstoló csarnok szabályzata.

A borkiállítás szabályzata.

1. A borkiállításban kiállítható minden hazai bortermény, tekintet nélkül a termés idejére (az évre melyben termett). 2. A kiállítás két tőrészre osztatik be, melyek egyikebe a kiállítók saját termését, másikába nem saját termésű borai soroztatnak.

A „Muraköz” tározója.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irtá: Gönczi Ferencz.

— Folytatás. —

Novszka, kocsiutunk végső pontja csinos hely. A szebbik része hol sétány is van, dombon fekszik, az alsó, külső része egy igen hosszú utcában végződik.

Az állomásnál két magyar ruhás fiút találtam a kut mellett. Megszólítottam őket. Tiszta magyarsággal feleltek. A további kérdés-köds foyamár kitűnt, hogy német fiúk s az iskolában, a tulnyomó többséget képező magyar tanulókól sajtították el a magyarságot.

Ott, hol a magyarorsz. tömegesen telepszik le, a tanítóknál a magyarnyelv ismeretét is megkövetelik s a magyarságot ha a temp'omban nem is, az iskolában érvényesülhet, minál fogva a magyarság nemzetisége — legalább egy időre — biztosítva van. Ellenben a mely községekben a letelepülés szörványosan, 6—7 családdal történik, ott a harmadik nemzedéknél biztosan elszlavosodnak.

Egyik legnagyobb baj, hogy Horvátországban s Szlavonországban magyar születésű vagy legalább magyarul tudó lelkészek elenyésző csekély számban vannak. — A zagrabi semináriumban általában kevés magyarországi növendék van, kik főleg Muraközből valók s egy része — középiskoláit Horvátországban végezvén, — nem is

birja a magyar nyelvet. Ezek Muraköz szükségletét sem fedezik.

Szlavonországban a diakovári püspökség szeméremében Srossmayer püspök magyar gyűlöletre kizárta azt, hogy a — szükséglethez képest — magyar születésű lelkészek neveltessenek. — Egyedül a pécsi magyar egyházmegyének Szlavonia Verőce megyéjére kiterjedő területén vannak e tekintetben megnyugtató állapotok.

A vonaton igen érdekes emberek közé kerültem. Csupa szerzjevi mohamedánok voltak, kik Klagenfurtból utaztak haza felé. — Közibük telepedésmel nem fogadták valami szivesen, a mit barátságosan magyarságtól kövekeztettem. Szerencsére szerb-mohamedánok voltak, kik az én muraközi horvát beszédemet meglehetősen megértették s ennek folytán később, midőn a paszthalhatták, hogy viszonyaitak nagyjában ismerem, igen beszédesekké lettek. Törökös szokásokból utazásuk közben sem engedtek. Guggolva, lecsiperedve csibukoztak, cigarettáztak S mintha csak a muedzsi kesergős éneke hívta volna őket, egyik-másik a coupe padjára térdelve az ablak felé fordulva (kelet felé) imádkozott egész odaadással. Az egyes állomásoknál, a hol vízhez juthattak, arczut at, kezüket s lábukat megmosták. Bródnál szálltak át a Szerzjevo felé haladó vonatra.

Vergoljeig a vonat a Száva völgyében, a nem régebbes katonai határvidéken halad, kelet felé. A vidék nagyon hasonlít Muraközéhez. Balteletől gradiskai é Djel hegység barátságos e. dős lonkái, jobb oldalról (délre) pedig a boszniai hegyek hatalmas hegytömbjei kéklének.

A föld erre is kukoricával van a legnagyobb részben bevetve. — A sűrűn látszó tiszta, fehér tornyok a vidék sűrű lakosságáról tesznek tanúságot.

A kukoricát magnak való kender tarkítja. Jól diszlik benn, mert magassága meghaladja a kukoricaszárét.

A községeket szép gyümölcsösök veszik körül. A gyümölcsök nagyobb részt szilvafakból állanak, melyek szép sorban vannak ültetve. — E vidék igazi hazája a szilvaának, melylyel meg a szántóföldeket is tele ültetik szép sorban, hogy a szántást ne akadályozza meg.

Tavaly igen nagy szilvatermés volt egész Szlavonországban. Annyi szilvát s oly termékeny szilvafakat életemben még nem volt alkalmam látni A fák ágai, galajai úgy álltak, mint a szomorú tűzfák. Tehát a szlapon embernek, ki azt mondja, hogy: ha szilva és hal van, akkor áldott az év, tavaly jó esztendője lehetett.

E vidék gazdasági módja majdnem teljesen azonos a Drávan innen eső Ormanság magyarságával; még a ceplés is egyező, melyet nyomtatással vagy tuskóhoz vergetéssel végeznek. Ez utóbbinál egy jókora tuskót állítanak a földre, a körülötte levő térséget tiszára seprik s a feloldott kévétől egy vastag csomót kézbe véve, néha ketten, lárman is a tuskóhoz vergetik. A szem tisztán kihül; csakhogy az ily csépjés nagyon késedelmes és fáradságos.

Bródtól keletre, tehát Szlavonia keleti részében lakik legsűrűbben a magyarság. Magában Bródban is igen sok a magyar, annyi, hogy külön magyar tannyelvű iskolára volna szükségük.

Ha az ember gözönsön utazik erre, az utazók között leptonnyomon magyar szót hall. Nehőleg egész magyar községek vannak, hol Magyarország-ból hozott tanítók is működnek.

Kivándorolt népünk, mint ezt egy futtában megduhattam szívósan ragaszkodik anyanyelvéhez. A hol a község lélekszámának egyharmadát

E két főbeosztás keretében a már megállapított és Magyarország borászati térképén látható borvidékek szerint fognak a kiállított termékek csoportosítottai.

3. Az egyes borvidékek termékei ismét három főszere osztatnak, u. m.: »Hegyi borok«, az »Immunis homokterületen termelt borok« és »Amerikai direkt termékek« borai faj szerint. — E három csoportban a kiállított termékek a következőleg osztályoztatnak: a) könnyű (közönséges) asztali borok, b) könnyebb palack- és fajborok, c) nehezebb pecsenyeborok, d) aszu és eszencia.

4. Az egyes borfajok kiállítását illetően a következő szabályok tartandók szem előtt: a) minden borfajból 4 palack küldendő a kiállítási bizottság címére; b) fehér borok, és pedig úgy a könnyebb (közönséges) asztali, könnyebb palack- és fajborok, mint a nehezebb pecsenyeborok is zöld rajnai 0-7 literes üvegekben állítandók ki; c) vörös borok, mindenféle fajta, barna bordeaux 0-7 literes üvegekben állítandók ki; d) aszu és eszencia fehér félliteres üvegekbe helyezendők.

5. Valamennyi alosztályra nézve megjegyeztetik, hogy azok a palackkülönlegességek, melyek a világgiacon ismeretesek és tekintélyre vergődtek, a fenti szabályok alól kivételnek.

6. Mindezen termékek üvegei szabályszerűen dugaszolandók; fehér (czin) kupakal ellátandók; ezen czinkupak viselheti azon domborfeliratot, a mely az üveg felírásán leendő, vagy esetleg a termelő által választott jegyet. A czimlapokon előleendő tüntetendő a borvidék, a termelési hely, a termelő neve s lehetőleg a termelés évszáma.

7. A beküldött borok a jury ítéléle előtt vegyi vizsgálatnak vettettek alá.

8. A kiállított borok palackja után 50 kr. térdij fizetendő.

9. Saját állványon nem lehet kiállítani.

§§ A borkóstoló csarnok szabályzata

Hogy a kiállítók boraival a nagy fogyasztó közönség megismerkedhessék, hogy a termelőknek és borkereskedőknek alkalom nyujtassék a kiállításon bizonyos bormennyiséget értékesíteni és a fogyasztókkal köz-

vetlen összeköttetést szerezni, a kiállítók nagyobb mennyiségű borokat küldhetnek a borkóstoló csarnokba elárúsítás végett.

A borkóstoló csarnokban elárúsításra kerülő borok előzőleg egy, a kiállítási bizottsági alcsoportja által kiküldött bizottság elbírálása alá esnek, mely bizottság határozza el, hogy a borok a csarnokban elárúsíthatók-e vagy nem; hogy mily árban szolgáltatnak ki a közönségnek; hogy minden borfajból mennyi és mikor küldendő eladásra.

Az eladásra szánt borokból az előleges elbírálás megejtésére 4 palack (0-5 literes) minta küldendő, a bizottságnak annak idején tudatandó közelebbi címére és az általa megjelölt határidőre.

Elárúsításra csak oly termelők vagy borkereskedők borai bocsájtandók a kik az illető borfajból további eladásra is rendelkeznek bizonyos minimális mennyiségekkel.

E minimális mennyiségek: a) könnyű asztali boroknál 10 hl. b) könnyebb palack- és pecsenyeboroknál 5 hl. c) nehezebb pecsenyeboroknál 2 hl. d) aszu- és eszenciánál a minimális készlet nincs kikötve.

Az elárúsításra szánt borok 0-3, vagy 0-5, vagy 0-7 literes palackokban küldendők be a borkóstoló csarnok részére.

Azon árat, a melyet a beküldő borár el akar érni, maga határozza meg. Az ár meghatározásánál figyelembe veendő hogy a borok szállítási díját Budapestig a kiállító viseli és fedezi.

A beküldő által követelt árat a 2-ik bekezdésben jelzett bizottság bírálja el, ha azt magasnak találja, a beküldőt felhívja annak leszállítására, mit ha a beküldő nem teljesítene a bizottság a bor elárúsítását megtagadhatja.

A kiállítás tartama alatt esetleg el nem adott borok a kiállítás bezárása után a beküldőnek írásbeli kívánságára és költségére visszaküldetnek; ellenkező esetben egy költségen közönséges árértékűen eladandók. Az eladási ár a kiállítónak esik teljes összegében javára.

A borkóstoló csarnokban eladott borok ért bejelentett értékesítési ár a beküldőnek biztosított, és az a kiállítás bezárása után fog részére kifizetelni.

A beküldő kívánságára a borok eladásának mérvérő a kiállítás tartama alatt is értesítetik.

A kóstoló csarnok szabályzata a borokat eladásra beküldő összes résztvevőkre kötelező, miért is a szabályzat határozmányainak be nem tartásából eredő összes kár és veszteség a beküldőt terheli. Különösen megkivátnatik, hogy a beküldők a mintának tökéletesen megfelelő borokat küldjenek a csarnokba eladásra, a mintának meg nem felelő borok a beküldő kárára és veszélyére visszaküldetnek.

Kelt Budapest, 1895. évi febr. hóban.

Gróf Festetics Andor s. k.
földművelésügyi m. kir. minister.

A borok közvetítése. Azoknak a termelőknek, a kiknek a borkóstoló csarnok részére beküldött mennyiségeknél több borkészlet is áll rendelkezésre, a kiállítási közvetítő iroda fog rendelkezésre állani.

A kinek a csarnokban kapható borokból valamelyik faj izlik s belőle nagyobb mennyiséget óhajt, megrendelését bejelenti a közvetítő irodába, a mely azt azután az illető bortulajdonoshoz átteszi.

Rajta mulik azután, hogy a megszerzett vevőt magának állandóan biztosítsa.

Bejelentések Minden a kiállítás és a borkóstoló csarnokban résztvevő tartozik részvételi szándékát 1895. évi július hó 1-éig a földművelési m. kir. ministerium kiállítási igazgatóságánál (Budapest, V., Zoltán utca 11. sz.) bejelenteni.

A bejelentés a szabályszerű bejelentési ivatek történik, melyekből két példány állítandó ki az összes borfélégekre nézve.

Ezenkívül kitöltendő a kérdőívek minden egyes bejelentett borfajtánként, felsorolásával a termelési adatoknak stb.

Bejelentési ivatek és kérdőívek kaphatók:

1. A földművelési ministerium kiállítási irodájában (Budapest, V. Zoltán utca 11. sz.)
  2. A borkiállítás csoportbiztosza Baross Károlynál, Budapest, Üllői út 24. sz. I. em.
- Ugyanannak adatik meg bármely kérdésre a részletes felvilágosítás.

Külföldiek.

Gróf Festetics Andor ur Ö Mótósága e hó 1-én téli, külföldi tartózkodásáról Csáktornyára, újvári kastélyába megérkezett.

Mura-Szombatban polgári fiú és leány iskola felállításán buzgolkodnak. — Mura-Szombat és vidékének telkes lakossága mozgalmat indított meg a szükséges összeg összegyűjtésére. Pár hét alatt már közel háromezer forintot irt alá a vidék derék lakossága. Üdvözöljük a szomszéd vendvidék nemes törekvését, mely létesülése esetén hivatva lesz a vendvidék gőcpontján nagy horderejű hazafias czélok szolgáltaiban állani.

Egy telkes fiú Mura-Szombatban egy, a vendvidék kulturális érdekeit képviselő betelep jelenik meg, melynek előállításai költségeit a lap bevételei nem képesek fedezni. Gróf Battyány Zsigmond birtokos, az ottani gazdasági főkönyvel elnöke kijelentette, hogy a kiállításai költségeit hajlandó fedezni, ha deficit mutatkoznék.

Felkérteztünk az érdeklődőknek tudomására hozni, miszerint husvét hétfőjén d. e. 10 órakor Szilvágyi Gyula legrádi ev. lelkész a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet zenetermében arvacora osztással egybekötött isteni tiszteletet tart.

Tíz volt mult hó 30-án d. u. 4 és fél órakor Csáktornyán Battyán külvárosban.

magyar mutatható ki, ott magyar predikációt s magyar tanítást is követel.

Vopljé és Vinkovec nagyobb állomások elhagyva. Vukovár dunaparti csinos város és az itt keleti irányt vevő hatalmas Duna folyó ötlött szemünkbe, mely mellett egy darabig a vonat is halad.

E vidék dombos, területe úgy látszik, jó buzatermő föld. Itt a kukoriczablaták már elmaradtak. A mező kopasz volt. Mindenütt tarlók lakóllottak.

A vonat Dályánál nyugotra fordulva Eszék felé robot. Eszéknek régi vára, mely az 1848-49-ik évi szabadságharcban is szerepelt (magyar kézben volt, és az őrség gyáván az ellenségnek engedte át), a vasuti hidról jól látható. A vár belseje egészen be van építve.

A vasuti híd az atrovágya, Magyarországon vagyunk. A vidék moosaras, nádas, hol a vízi madarak ezrei tanyáznak. Sok az erdőiség is. A Duna és Dráva folyók által képezett a szögletben terül el Albrecht főherceg mintaszertelen kezelt, nagy területű uradalma.

A baranyai hegyek már messziről feltűnnek. Előbb a villányi s harsányi meredek oldal, sikságból kiemelendő hegyláncok, aztán a Mezőcsépes hegység, a lábánál levő Péccsel, mely fekvésileg — így messziről — nagyon hasonlít Zágrábhöz.

Baranyai utazásunkkal Szt.-Lőrinczig megkerültük az Ormánságot, hol a dunán túli magyarság egyik legjellemzőbb lakik. Minden nagyobb községében 2 templom, s 2 iskola van; az egyik katolikus, a másik református, melyek igen szépen megférnek egymás mellett.

Az Ormánság fehérrépnének viselete különösség tekintetében egyedül áll hazánkban. — A feketeben járó nezáruusok kivételével a nők

osupa fehérben láthatók. A ruha szabásának főjellege: rövid és bő. Az ing ujjai hátul a derék nyakóvából ereszkednek le s rendkívül szélesek, igazán lobogósak. A szoknya alig terden alul ér, a kötése mellett alul, hogy szélesebben álljon, ki van belseje. A lábakon hófehér vagy piros harisnyák s apró cipők diszelegnek.

Járásuk kecses, maguk becsületos, értelmesek, barátságosak s beszédeselek. Rokonszenves nép.

Az »Oszlák-Magyar monarchia írásban és képműben« című műben az ormánsági nők viseletét mutattatott be a magyar népviselet legjellemzőbbjeül. A szín és szabás tévedésbe ejtette Bakay Sándort, az ormánsági magyarság zsenialis leíróját. E viselet, hogy az igazat kimondjuk, nem magyar, hanem délszláv eredetű. Ilyen viselet van Zágráb vidékéről kezdve egész Szlavóniában s Bosznia jó nagy részében. Magyarországon ellenben csak Somogy- s Baranyamegye dráma-melléki népénél találhatók. — Lehetetlennek kell tartanunk, hogy a Drávamellék keskeny szalagján élő magyarság viseletének hatása, átvétele volna a délszlávok jelentékeny részének ruházata s nem megfordítva.

Szt.-Lőrinczről Szigetvár, Barcs, Berzenze s Zákány nevezetesebb állomásait érintve, a Zrinyci fényes neve által megannyozott multu Muraköz tődzöld területére értem s Csáktornyánál kiszálva tértem haza.

Vége.

Ezgett egy pajta és sertesól A szerencsétlenség okozója egy kis 4 éves gyermek volt, aki játékból tüzet rakott a pajta tövében. Nem első és hasonló mulatsága volt ez a gyujtógató ovodakerülő gyermekeknek.

Menedékház vezetőnök képzése. A csáktornyai kisedovodában állandó menedékház vezetésére alkalmas nők kiképzésére céljából szervezett hat hónapos tanfolyam é. hó 6-án tartott képesítővizsgálattal befejeztetett.

— A tanfolyamon tanítottak: D e k k e r t Józsefné óvodó (gyakorlati kiképzés), Margitai József képezdei igazgató (nevelés és szervezés), Dr. Schwarz Albert orvos (egészségtan), Alszegey Alajos polg. iskolai tanár (ének). A tanfolyamon résztvett 7 nő, u. m Erdős Cornelia Túrje, Kovácsics Juliska Csáktornya, Martinsevics Julcsa Csáktornya, Paulovics Emma Esztergom Schifter Mariska Szt.-Györgyvölgye, Szűcs Julcsa Nagy Kanizsa, Tkalocsics Etelka Hodosán. A képesítő vizsgálat Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő ur elnöklété alatt a tanfolyamon résztvett tanárok és az óvodán választmányának jelenlétében tartották. — Két jelölt kitűnő, egy jeles és négy jó általános osztályzatot nyert. A vizsgálat befejezése után dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő melleg szavakkal mondott köszönetet Ziegler Kálmán egyestületi elnöknek és a csáktornyai óvodagyestület választmányának, hogy kisedovodájukat a tanfolyam megtartására oly szives készséggel átengedték. Meltatta a megtartott tanfolyam kiváló szellemi eredményét s teljes elismerését és köszönetét fejezte ki a szaktárgyak előadóinak, hogy a kisedovodai nagyfontosságú ügyét oly hazafiai buzgalommal támogatták. A képesített menház vezetőknék pedig meghatón kööltötte szívükre jövő pályájuk erkölcsi és hazafiai köelmeit

Szerencsétlenül járt aranyosók A székes Dráva Légrad felső réve közelében már é. hó 4-én követelte meg áldozatát. Ugyanis: Nesztics István mura-vidi (Alsó-Vidovecz) lakos unokaöccsével a 14 éves Ivánnal egész uj csónakkal eveztek s Dráva egyik ágán, mely az áradás folytán kizéledeslett és sebességében meghatványozódott. Egy erős szélroham az ág felett lévő hid oszlopához ütötte csónakukat, mely felborult s ök kiestek belőle. Nesztics Istvánnak sikerült egy oszlopba kapaszkodni s segélykiáltásaira érkezett aranyosók kimentették szerencsétlen helyzetéből, de unokaöccsét magával ragadta az ár s egyszeri felbukás után összecsapta föltötte a hullámok s eddig nem is sikerült kifogni tetemet

Halálóás. Kramarits Viktor és neje saját valamint gyermekük Ilonka és az özvegy rokonság nevében szomorodott szívvel jelentik jó anyjuknak illetőleg nagyanyjának özvegy Kramarits Ilona úrnőnek 1895. április 3-án reggeli 4 órákor hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után élte 55-ik évében Perlakon történt gyászos elhunytát. — Áldás és béke legyen hamvai felett!

Halálóás. Özv. Bartha Györgyné szül. Szabó Anna unitárius papné 1895. márc. hó 29-én éjél 11 órákor, 68 éves korában, Lendva-Ujfaluban, rövid szenvedés után elhunyt. A boldogult hült tetemet mult hó 31-én helyezték a lendva-ujfalui köztemetőben örök nyugalomra. Az elhunytban dr. Bartha Gyula, polg. isk. igazgató és Bartha Lajos uradalmi ispán, anyjukat gyászolják. Áldás poraira!

Száz éves hír. Halas, 1790. 4-dik Február. — Egy jó Nemzettségből való becsületes ember az egész nyáron sinlődő betegségbe lévén, magát ahhoz tudó érdem orvosok által gyógyíttatta, de az orvoságok

neki semmit sem használtak, minthogy magyar lévén, talán nem is leg jobban élt vele. Történt azonban, hogy egy étzaka azt álmodta, hogy ha ő Tokai bort inná, ezen nyavalyájából szerentesen ki gyógyulna. Kapja hát más nap mindjárt vesz vagy három butykos Tokai bort, ezzel apródoként élvén, nyavalyájából szerentesen ki gyógyult, 's már most olyan egészséges, mint akár ki Egy valaki hát ezen áldott orvosságnak ditséretére, különösen pedig ezen meggyógyult jó Attyafiának maga mulatságára, ezen Attyafiság szeretettel és barátsággal tellyes verestakéket készítette:

Áldott Tokai bor, be jó vagy, 's jó valál,
Hogy tsak szagodtól is elszaladt a halál.
Mert egy beteg téged, mihelyt kezdett inni,
Meggyógyult, noha már ki akartak vinni.
Pedig csak keveset ivott ám belőled.
Minthogy az erszénye mindig felt te-tőlled.
Istenek itala, halhatatlan Neotár,
A' holott te természet, áldott az a határ.
Bár tsak az Halasi homokok között is
Fakadna oly forrás, ha több nem, tsak őt is;
Honnét az orvosság folya mint a' Tisza,
A' melynek a' vizét sok ember 's hal iszasa.
Sok beteg elmenne ennek a' partjára,
Teli szívna magát Píotza módjára.
Örömebe osztán dudolná ezeket
Az ide le írott két soru Verseket.
(Bétsi „Magyar Kurir“ 1790-ik évfolyamából.)

Magyar Nemzet Története (milleniumi kiadás) első kötet díszkötésben már megjelent. A teljes mű 19 kötetből áll. 1 írt 50 kr. havi részletfizetés mellett megrendelhető Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornyan. Ezen műre vonatkozó prospektus lapunk mai számához mellékeltettem.

„Uj Idők“ Három hónapja csak, hogy Herceg Ferencz szerkesztése mellett a Singer és Wolfner czég kiadásában megindult egy képes szépirodalmi hetilap, mely feiadatául tűzte ki, hogy magyar szellemű, előkelő niveauun álló és minden ízében érdekes olvasmányt nyújt a magyar olvasó közönségnek. Programjának második, természetszerűleg kiegészítő pontját képezte, hogy a festőknek is tág munkakört nyit, műveik legjavát kitűnően sikerült reprodukciókban közölven. Mindezeket rövid három hónap alatt megvalósította az „Uj Idők“ című szépirodalmi képes hetilap. De vajjon lehet e csodákozni ezen olyan lapnál, melynek szerkesztője Herceg Ferencz, fónunkatársai Mikszáth Kálmán meg Bródy Sándor és rendes munkatársa minden kiváló magyar prózairó, versiró és piktör? Az uj évnegyedben, mely most köszönt be, Mikszáth hosszabb elbeszélést írt, Bródy pedig regényt! Az egyiket Neogrady illusztrálja, a másikat Kartovszky Bertalan. A ki e lappal szorosabb ismeretségre akar lépni, kérjen belőle mutatványszámot, melyet a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. sz.) bárkinek ingyen küld.

Az én Ujságom már a legfiatalabb, olvasni kezdő, vagy még csak betűző generáció lelkebe is beoltja a hazaszeretet és a nagy szellemek iránti hódolatot. Mutatja azt a 14. szám is, melylyel a második évnegyed kezdődik. „Kosuth Lajos álma“ czimvel írt Pósa Lajos gyönyörű intést a gyermekekhez. De van ezen kívül ebben a számban annyi mulatságos, kedvderítő, oktató és szórakoztató olvasmány és kép, hogy igazan nagy örömmel lehet majd benne a kicsinyeknek, ha megkapják. Legyen hat rajta minden szülő, hogy megszerezze gyermekének ezt az örömet. Mutatványszámokat a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10. sz.) kívánatra bárkinek ingyen küld.

— Az Ungaria, magyar-román szemle, márcziusi (3-ik) füzeté gazdag magyar tartalommal jelent meg. Közleményeinek czime: A válaszó kérdéséhez. Román szók a magyarban. Magyar szók a románban. Sinkai György élete és munkái. A preszkura. Brankovan monaszteri. Jó éjt Dalok. Szent András éjjele. Sugana érese levele Varga Katalin eltoztásáról. — Hunfalvi: Oláhok története a román nép hitvilágából. Román találós mesék. Román közmondások. A mircsenti leány. »Da cu Bányf!« Könyvészet. Szerkesztői üzenetek. A román rész szintén érdekes tartalommal bír. Ajánljuk olvasóink figyelmébe. A folyóirat előfizetési összege egy évre 6 írt. A pénz Dr. Moldován Gergely szerkesztőhöz küldendő be Kolozsvarra.

„A Kert“ melyet birneves hazai magkereskedő Mauthner Odón ad ki; április 1-én

megjelent 2-ik számával a tartalom változatosságát illetőleg még érdekesebb s vonzóbb, mint a minő az első száma volt, melylyel a magyar irodalomban egy osapásra kivíva a polgárjogot. Kertészettel foglalkozóink csak most látják be, midőn „A Kert“ praktikus irányban szerkesztett lapjait forgatják, hogy ezideig minő hasznos utmutató nélkül foglalkoztak tárgyukkal: a kertészettel! Mauthner Odón hazafias missiót teljesít, midőn egyrésztől lajriszta kitűnő magot ad, de másrésztől „A Kert“ben meg is magyarázza miként terejük kertésztünköt a haladás és felundulás ösvényére? Ne kertészkedjünk mig „A Kert“ et át nem lapoztuk! A kiadóhivatal (Andrássy-ut 23.) mutatványszámot kívánatra ingyen küld.

C S A R N O K.

I M A.

Ita: Kontur Béla.

Istenem és atyám a ki kegyelmet adsz
A töredelmesnek,
S áldott kezeiddel annyiszor letörled
Könyveit szememnek:
Esdeklő szavamra füleidet nyisd meg,
S öntsd ki malasztodat.
Emeld föl a bűnök tátongó mélyébe
Sülyedt homlokomat;
Ragadd fel és engedj uj életet kezd'nem,
Mely te hozzád vezet,
S legyen bűnbánatra gerjedt szomju mellem,
Általad vértetett.

A világ zürzaját, testem kívánságát
Add, hogy ne is halljam,
Az örök igazságot fennen hirdetője
Legyen csüggedt ajkam;
Jer hozzám Istenem, irgalmas szent Isten,
Szállj szolgád szívébe
S kiengesztelődvén, légy a megrontottnak
Hatalmas védője.
Taníts s akként intőzd bolygó lépteimet,
Hogy Te véled járjak,
S fel ne bátorítson kéj-élve soha
A külső világnak.

Ne hagyj hibámba visszaesnem ujra,
Segélyezz tiszámban.
Nézzem a világot és minden pompáját
Elmulandó számban.
Oh hallgasd meg uram, szivből fakadt imám'
Bár szegény rab vagyok,
S te az Ég királya s trónusod a menybolt
Ivén tul ragyog;
Add, h gy az emberek ördögcsalásága,
Meg ne veszlegessen
Add, hogy telhetőleg fenséges Fiadat,
Krisztust követhessem!

Nyitlter.

E rovat alatt közlőitekét sem alaki, sem aralmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk

Nyersselyem Bastruhákra való kelmét 8 írt 65 król 42 írt 75 krét egy trajes öltönyre — Tussors- és Shantungs Pongees valamint fekete, fehér és szines Henneberg selyem 35 król 14 írt 65 krét méterenként sima, csikos, kozkázott, mutázott damasztól stb. — (mintegy 240 különböző minőség- és 2000 szín és mintázatban stb.) póstabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros helyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 3

Felelős szerkesztő:

M A R G I T A I J Ó Z S E F.

Laptalajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičude se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajitara Fischel Filipova kam se predplata i obnane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i frt računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tjedan jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Sluzbeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

H r a n a.

Čuvanje mesa.

Črez lěto se vrlo fletno pokvari meso. Zato je potrebno, da su mesnice s ledveni cami obskrbljene, gde se meso more sačuvati.

Za čuvanje važno je, da se mesnice, komorice za držanje mesa na čistom drže.

Prigotavljanje mesa.

Sirovo meso jesti je pogibeljno. Sa sirovim mesom moremo si dovesti u telu trihine (vlasice) i druge revnate črve kak i druge betege.

Pri zgotavljanju mesa, kao i pri svakom drugom hranivom sredstvu, na to moramo gledati, da ga s čim bolje probavljim učinimo, te da bude tečno.

Navadne načini pritovljanja mesa jesu kuhanje varenje, friganje i pečenje.

Kuhanje. Skuhavati meso s vodom, soljom, zelenjem, dobimo juhu juha dobri del hranivih tvarih u sebe uvleče. Zakaj i samo meso u sebi bude manje hranivo.

S varenjem, friganjem i pečenjem prigotovljamo najtečnije mesnu hranu i najhranljišu.

Raznolike naděve s mesom (klobase, čurke, salame i t. d.) takaj običaj prigotavljati, koji se s mnogovrstnim dihalim priredjuju, te u obće rasdražljivo deluju.

Mastila.

Upotrebljavanje maće, slanine pri prigotavljanju hranivih sredstvih pri kuhanju, pečenju mnogo hranljišom i tečnim čini jelo, samo se nesmije preobilno mastiti.

Melja.

Zrute vrsti, naročito pak pšenicu i hrz samelju u mlinih. Tak dobivamo melju. Melja najvažnije je hranivo sredstvo, iz nje se zgotavlja svaklanji kruh.

Melju moći je dugo sačuvati na suhom prozračnom mestu. Ako melja s feichtne omokri, onda se skuplja, lahko se u njoj zagnjezdi meljnica čime melja ožuhkne. U mokrom i toplom mestu držana melje fletno se pokvari te postane brezkorisnom.

Dobra melja neima neugodne duhe i hudoga teka; farba joj je belkasta, te med prstni ju ribavši, čini nam se fina i razdrobljena. Skvarene melje duha je neugodna, tek joj je kislasti, farba joj se je preměnila (črlenkasta) i ribavši ju med prstni grmulji se.

Naročito more postati škodljiva melja, ako je u njoj bila hrzana matica kaj je u njoj gustoput sprostom okom moći prepoznati. T. i. črnkaste ljubičasto modre farbe punkte pokazuje u melji.

Melja je negda izkrivljena. Gyps zemlja, ugljično kiselaso vapno, dapače i olovo more k njoj priměsano. Ovakva melja onda more nam škodljiva za zdravlje; postati Melju nemoremo u sirovom obliku hasuovati,

uzivati, nego kruha t tēstenine zgotavljamo iz nje.

Kruh.

Kruh zgotavlja se iz melje, kvasa i pripomoćjum vode, te se zdigne, zaměsi i speče.

Iz pšenice prigotavlja se najhraniveši i najlězje probavljajući se kruh.

Temne farbe, iz same hrzene melje kruh ne zdigne se tak dobro, te je manje probavljiv.

Iz směse od pšenične i hrzene melje prigotavlja se najbolji kruh, dugo frižek ostaje.

Ječmeni kruh je manje zdrav, te ga i manje upotēbljavaju. Samo tak kao tatarka i zobenog kruha. Ove različite fele kakvoće kruha popravljemo i prigotavljanje njim olehkoćujemo, s primjesivanjem pšenične melje.

Ima i drugih felah melje, s kojih ne prigotavljamo doista kruha, ali koje vrlo zdrava hraniva sredstva sačinjavaju. Takva je n. pr kuruzna melja, koja se u pol Europi troši i skoje se prigotavlja slěvanka, žganci i t. d. Melju za ržavajca je i riza, koja je glavna hrana iztočnim narodom, ali samo po sebi ju trošć, nē je dovoljna za hranjenje. Melju zadržavajući je i kostanj.

D ber kruh mora biti s dobre melje, s dobroga kvasa i dobre vode dobro prigotavljenom i dobro spetenomu biti.

Z A B A V A.

Jeden, za kojim novce bieže.

Od jednoga, za kojim novci bieže, si moj čitatelj dade rado pripoviedati, jer mu se to riedto, dapače kakti čudo svieta čini, pošto je to pri čitatelju kak i piscu ove pripovesti baš naopak. Novci mu još od njega odbieže, te kak prirečje veli: jedan ima novce a drugi mošnjju, tak je on navadno „on drugi“ i slobodno more nutar gledati do dna, ali nutri je prazno, kak na početku stvaranja svieta.

Zato se i čitatelj više krat srdi, da novci većinom tamo običavaju biešati, gde ih je već dosta i da vrag uvijek listnicu na vekši kup nosi.

Ako pak novci jedan krat k siromaku bieže, kojemu su potrebni kak ribi voda, onda čitatelj negoji jala, nego mu vučdi od srca, kak bečkomu slošarskomu detiću.

Niekcuu siromškomu slošarskomu detiću u Beču je umrla mati, i jer ju je ljubil više cijeli svet, tak se je za njom dan i noć plakal i bil je uvijek žalostan.

U svojoj zdvojnoj žalosti bežal je k Dunavu te bi onde bil i smrt našel, da ga jedan bečki policista nije opazil i lastovitom pogibelju života iz vode izvlekel.

Još isti dan je cijela ta dogodovština stala u svih bečkih novinah, a nekoliko dni zatim ju je čital u Marseille i jedan bogati fabrikant, rodjeni bečan te je k tomu pil crnu kavu.

Ov bogati fabrikant pak je nosil dobro necko srce i u inozemstvu sobom, pak jer je i njega još u mladosti našla ta nesreća da si je roditelje videl mrtve, a on je samo svojim trudom i po sreći do bogatstva došel, bil je nesretnom sudbinom svoga zemaljski duboko genjen.

Suza pomilovanja pala mu je iz oka i on metne dvie banknote, svaki po hiljadu forinti u list te napiše izvana, da pošta neka taj neka taj list na bečku polociju odnese, a ova neka toga siromškoga slošera poišće i novce njemu preda.

Ali se je dogodilo, da je fabrikant u onom hipu bil radi nečesa u fabriku pozvan. On anda zapečedeni list sa novci zapre u svoju željeznu kassu te na njega posve zaboravi, ili pak je misil, da ga je na poštu poslal, i tak je list u kassi med drugemi papiri spal, dok se slučajno nepripeti, da je fabrikant za jednu godinu poslie toga umrl z nasljedniki njegovu su kassu vizitirali.

Pred ovimi dakako nije nikaj skrito ostalo, jer u takovih slučajih i isti silepci dobro vide. Pošto pak su bili pošteni ljudi te volju umrēeg poštuvali, odpelal se je sada list,

kak je najhitrije mogel kroz Francezka i kroz Svajcarsko te kr z veliku luknju u Arlbergu i na Jannu, na Salzi, na Dunavu mimo u Beč, te je ves zasoplen došel na Schottenring br. 11.

I zbilja! Ovde su se još sieđali, da je prije jedne godine dana nieki ruse mladić iz Dunava bil van ptegnjen te je zatim bil u špitalu do svog podpunog uporavljenja. Također su se sieđali, da je odmah zatim si vzal pašša za Tursku, gde sad valjda turskomu cesaru visoku portu popravlja, jer je već od davna klimava te se hoće rztupiti.

To si list nije dal dva krat reći, jer Konstantinopol je daleko, a slošari su novci potrebni.

Kad pak je u liepu Tursku pripel te se pri austrijanskem kousulu opital, rekeli mu je ov, da ottomanska porte je tak nevaljana, da se više neda krpiti i tak se je slošer u Trst odpeljal te sad onde negde po ambosu tuče, ako se već nije opet dalje kam odpeljal.

Auda otide list također na ladju te se odpela, bez da je morski beteg dobil kroz Marmarsko morje i kad Dardanelah mimo u Aegeičko morje, zatim poleg Morec te kroz skroz mokru cestu Otranto u Jadransko morje, i tak je kunačao srećno dospel u Trst. Ali nestalni taj dietić već je i od ovud otišel. Trčanska policija je rekla, da je otišel u Gradac, a Gracerica je pripovedala, da je izbilja sim došel, ali joj se je vidlo, da je

Kruh, koji ne je dobro zdignjen, zamješeni ili ne dosta pečen, neprobavljiv je.

Nesme se iz pećnice uzeti vrući kruh jesti, ar to kvari želudac, te betega proizvokuje.

Kruh osobito na vlažnom mjestu ne je stalen, nego se pokvari spljesnivi. Pljesnivi kruh škodljiv je zdravlju.

Pri pečenju kruha pekari negda i ugljiono kiselasti kovni kisik timsku sol upotrebljavaju, da belijega i boljeg izgleda kruha moreju izdavati. Ali ovo obadvoje je škodljivo, i toga se šuvat treba.

Mohunasto semenje.
Mohunasto semenje (bob, grah, leća) su najhraniveše nam rastline.

Ove je dobro posle izkuhanja pretiti i tak podati teško probavljajućim ljudem. Črez pretravanje izrešimo je iz mohunah i tak laglje probavljiva postanu.

Mohunasto semenje moći je na suhom mjestu uzčuvati.

Krumpir.
Hranitvena vrednost krumpira ne je tolika, kak je zrnasta.

Premnogo uživanje, krumpira osobito je škodljivo deci.

Cuvajmo se od uživanja proklijlog ili skvarenog gujllog krumpira, ar gustopit preuzrokuje mučninu beteg. Takov krumpir moremo prepoznati po modrastoj farbi i hudoj duhi.

Krumpir najmenje gubi hranive vrednosti, ako ga s belinjem skuhamo ili specemo.

Krumpir se mora začuvati u nepozebni toplih rupah (repnica).

Zelenila, zelenje i sad.

Zelenje jedemo ili kao varivo ili kao salatu. — Takva je repa, kalaraba, sparga, karfiol, loboda, kiselica, zelje, vrtna salata, ugorki i t. d. ne su hranljive. Vrsti zelja su ponešto hranljive.

Sadi, naročito zbog dišećih tvarih su tečne te ublaživo deluju.

Za decu je sad zreli zdravo, nezrelo pak boles prouzrokuje.

Sad se smeje samo zreli jesti, ar nezreli sad črevobolju more prouzročiti.

Gnjili sad neka nigdo nejede. Sada je dobro moći sačuvati u zatvorenom, suhom, niti odviše toplom, niti u jako mrzлом mjestu. Zbog sačuvanja snadu ga ukuhati, ukisiti.

Gobe.
Ima jestivi i čemerni (otrovni) gobah. Gobe u obće teško su probavljive, zato je zamašćene nejedimo.

One gobe, koje nepoznamo, te nesnamo jeli su zdrave, nejedimo. Stare črvice gobe bacimo na stran — Pred kuhanjem uvěk dobro izperimo gobe.

Dihala.
Dihala zaradi pripomaganja probavljajnja metjemo k hrani.

Najvažnije dihalo je huhinjska sol. Ali nesmeo s njenim baratanjem zlarabiti, ar bi na taj način kvar si nanesli zdravlju.

Prper, papriš, cimet, orešec, kumin, safran, vanillia i mustarda su najpoznatija rbljena dihala. Sve razdražljivo i uznemirujuće deluju, zato je nje uměreno treba upotrebljaviti.

Dihala treba je u čvrstvo zaprtih posudah držati, da svoji jakost neisgube.

Dihala su, osobito pak paprika i safran vrlo gusto krivotvoreni.

(Drugi put konec).

Duša, koja je izgubila svoje telo.

III.

— Stani, stani gospon mrtvec! zaviknul je Šebestijanović. Ti si ostaviš u svojoj molbenici jedno smutljivo mesto. Kak si ti mogel svezati s remenom ruke — kad ih vise nisi imal? Od toga nerazmem niti reš.

Ali nigdo je ne odgovoril. Vu kolbi i po vsjoj okolici bila je mrtva tišina, pretrgavana kad kad zavijanjem vetra. Šebestijanović prečtel je još jenkrat molbenicu, počme razmisľjavati, pak je vu tom i zaspa!

Kad se je prebudil, bl je već dan. Světa je bla dogorěla. Kiselo i srdito pogledal je na praznu flašu, a niti se nje zmisilil na doživljaj prešestne noći. On složi vse papire niti je nje ne pogledal, pak se žuril vu kastel, jeli nebi tam našel vračtvo za svoj jadni želudac. Podauđec ga je već čekal. Dok je Šeba tijanović tužil svoj želudac, i razgledal je njegov predpostavljeni njegove papire, pak je zakiknul, kad je dospel do tudjinčeve molbenice:

— Kakva je to brb jarija! Vi ste sigurno gliboko zagledali vu flašu, prvlje nego ste išli spat. Poslušaj amice Andro, rekeli je doktoru, koji je on čas vu hižu stupil, čuj kak je Šebestijanović napisal veselu molbenciu!

I doktor prečtel od kraja do kraja novučenu molbenciu mrtvoga i smejal se g ohotom.

— Dobro je, gospoda mo a, hajda da razpravamo to brbljav tēlo, pak ako nebude odgovorilo na prvi ubod noza, toga budemo bezodvlačno kak se pristoji pokopati.

Na ove reći predomislili se je Šebestijanović doživljaja od pre le noći, pak mu se je vse to čudno inilo, ali je ipak delovalo onih petdeset forinti na njega tak, da je on začel silno prositi podsudca i doktora, da nebi parali tēlo, ar bi se to sekciranjem na tuliko pokvarilo, da nebi više za nikaj valjalo. On je potrebuval takaj, da se molbenica unese vu protokol, pak da ide dalje svojim putem. . . .

Kakov je odgovor dobil na ovu svoju reklamaciju, more se lahko pogoditi. Dali su mu navuka, da nek gleda dase oslobodi megle, koja mu se eto zdže vu gornju kondignaciju iz želudca, kojega je včera preveć poplivil. Tēlo su izparali, pak ar se nije našlo tragov prisiljene smrti, zakopali su ga.

Naskorom se stvar razišla med ves svet i hoteli su ljudi videti molbenciu duhovu. Jeden je izrgel drugomu iz ruk, prepisal je nju i počel raztolnačuvati po svoji pameti. Ljudi, koji su verovali vu selenje dušah, dokončali su od tud strašnih stvarih.

Kak se je tai nenavaden dogodaj za istinu dotrgel, to se nepripovēda povsud jednako. Vu jednom susednom selu pripovēdaju, da je duša Janoša Luis, kad je doktor teknul snožem tēlo, da je duša vlezla vu telo, koje da se je stalo i hitro pobeglo. Skupijaš Šebestijanović, koji se je bojal za obećanih peddeset forinti, bežal je črez vse selo sa njim viouč iz vaege grla; — Držite ga, primite ga toga mrtveca.

Vu nekojem drugom mestu pripovēdaju opet, da vsaki dan, dok se Šebestijanović škropi svetom vodom, dojde k nemu mrtvec iz Kejsenske i veli:

— Ivane Šebestijanović, pobrini se, da doblim svoj: tēlo. Gda mi ga budeš dal?

A Šebestijanović odgovarja vsaki dan: — Tvoja stvar se iztražuje!
I tak to ide skorom dvanajst ljet.

Prirēdil:
Glad Ferenc.

KAJ JE NOVOGA ?

Nadvojvodkinja Štefanija.

Kraljevna vdovica nadvojvodkinja Štefanija spravila se je 25. marcijuš ob 3 vuri po poldan vu Opatiju na Lloydov damšif „Trieste“, skojim je na večer ob pol 12 vuri

taj mladć odviše bil bliedi kak da b bil bolestan od same želje za domom svojim, najme za Bečom, a polag njegove ponovene oprave sudne nije vlovil zlate ribe niti u Konstantinopola niti azput u morju.

I ovak se list još jedan krat postavil opet na Schottenringu broj 11.

Ali sad je pogodil, jer detić je opet tu stal kod niekog mestra u mestrilnici te je kladivcem po ambosu a k tomu si misilil: „Cieli svēt me nek — slobodno gleda, samo da sam jedan krat doma i da svake nedelje mogu na groblju jednomu grobu se pritužiti, kaj me sve tišđil. Pak da bi još ktomu nekaj penez imal i mogel majstrom postati, bi mi takaj prav bilo, i onda nikada više nebi niti pomisilil iz Beča oditi, dok me nebi ona odneali k dragoj mojoj majkici.“

I dok si on to tak sim tem premisľava te baš hoće za pilakom posegnuti, da na jednom ključu sekiricu zgľadi, odpru se vrata i list z-novci je tu.

Siromaški list je skoro zgľedal, kak da bi bil strašnoga betega, koze nazvanoga pre trpel. On je bil tak zmazani, pun črnih obručov i kaj kakovih piknib, kak to već on biva, koj dugo vrijeme po dežlju i po suncu za nekim takovim biezil, koj bi hotel novce imati, ali neznajući opet mu dalje vuide.

Nije dugo trpelo i detić je izbilja postal vriedni majstor, te si je dapače i dragu majstoricu našel. Ona je svoju, za govoriti mašini imala u redu, te mu je znjum turobnost izgovorila tak, da mu je život opet omilil i

on je slobodno polag Dunava se šetal, bez da bi opet nuter skočil.

1886.

Pruski Garibaldi.

Najmladji pruski soldat u ondašnjem ratu bil je jedan pravi berlinski, dvanajst godišnji bosonogi zdrapanec. On je za 7-om kompanijem cesara Franca garde Grenadier regimenta br. 2 iz Berlina dobežal i više ju nije ostavił. Kompanija ga je nazvala: „Garibaldi“, te je pod tim imenom bil poznat ne samo svakomu grenadieru, nego i svakomu officiru do oberstara gore. Dapače bil je predstolo-nasljedniko, potlasnjemu kratko vrijeme cesaru predatavljen.

On je marljivo izvršaval razne naložene mu posle te je kroz to petal ljubimac kompanije. Na zapoved kapitana znal je ođbežati kakti kakov adjutant, te je iskal, kaj mu je bilo naloženo, n. pr. vodu ili kaj drugo, a većinom je došel natrag tak, da je naloženo mu izvršil, čeprem je vise krat bila i takova stvar, za koju su se riedki nadjali, da bi ju taj dečec mogel izvesti.

U svakoj bitki bil je s kompanijem zajedno, a i u onoj kod Königgrätza, se je svojimi zajedno med kuglami boril bez da bi samo ranjen bil, i nikada, polag sve pogibelji nije bitil korak za svojom kompanijem ostal. Na miesto svoje podrapane odieće našil je malu, na svoje tēlo načinjena grenadirsku uniformu, koju mu je kompanija iz svojih novac dala načiniti.

Em. Kollay.

stigla va Trst. Iz Trsta putuje visoka gos-
poja na izhod, naročito va Palestinu, gde
bude vuzmene svetke sprevodila va Jeruzalemu.

Premenba pravilah vojničkoga reda Marije Terezije.

Njegovo Veličanstvo izdalo je 8. marcua
previšnju ručnu zapoved, kojim se na predlog
kancelara vojničkoga reda Marije Terezije,
F. Z. M. baruna Kuhna, menjaju §§. 36. i 37.

§. 36. određuje, da va buduće vai oni
oficiri, koji postignu viteški ter komanderski
križ kak takaj i vele križ, istodobno, ako još
nisu plemenitaši, postaju plemenitaši austrijski
ili magjarski po svojoj pripadnosti.

§. 37 određuje, da va buduće vitezi,
komanderi velekrstnici, koji su pripadnici
austrijski, mogu poizkati austrijski, a magjarski
pripadnici magjarski barunat.

Vu starih paragrafi bilo je govora samo
o plemstvu i barunatu, a novim se je teksti-
ranjem zadovoljilo dualističkog premenbi
državo-pravnih odnošajah.

Nadvojvoda Albrecht i red Marije Terezije

Po previšnjem nalogu preglašen je slje-
deći kodicil k testamentu nadvojvode Albrechta
od 11. januara 1893.: „Znakove reda Ma-
rije Terezije, kaj sam ih nosil, ostavljam onim
c. i kr. generalom, koji budu zaslužili ve-
le krst toga reda. Vu tu svrhu imaju znakovi
na stražnjoj strani providiti odnosnim napi-
som ter predati kancelariji reda Marije
Terezije — a ova ustanova preglasi c. i
kr. vojski.“

Povraćek kraljice Natalije va Srbiju.

Iz Bograda javljaju: Pitanje o povraćku
kraljice Natalije približava se rešenju. Dne
18. majaša navršila se budu četiri ljeta, kaj
je kraljica usljed raključka skupštine po re-
genciji prihvaćen na ina odpravljena iz Bio-
grada, — a baš toga dana imade se ona
ljetos opet ovamo povratiti. Kraljica se bude
opet nastanila va Biogradu, ako i né va
kraljevskom konaku. Čuje se, da bu nova
skupština odaslala poslanstvo va Biarritz ter
zamoliti kraljicu, da se povrne va Srbiju.
Kraljica je sama zaškala ovu zadovoljšćinu.

Nadbiskupski dvor va Sarajevu.

Dne 19. marcua započele su radnje
kod gradnje nadbiskupskog dvora va Sarajevu,
koje se budu sagrađile po osnovi (plamenu)
arhitekta gosp. Jožefa pl. Vancasa. Poleg
nadbiskupskoga dvora diže se i druga sgrada,
vu kojoj bunu stanovali kanonici kaptola
vrhbosanskoga.

Prodaja imanja.

Herbi nadvojvode Albrechta prodali su
preljepo imanje Gallera, kaj ga je pokojni
nadvojvoda posedoval va pokrajini Padovi, a
oboini Gallera. Vlastnica sjajne palače va
Gallieri bila je negda carica Mariana, tova-
rusica cara Ferdinanda, pak se još i deneš
palača va narodu nazivlje „carskom vilom“.
Okolo palače širiju se bujna i plodonosna
polja. Imanje je kupil nekakov bogataš iz
Genove a muž, poljodjelavci va Gallieri, koji
su do vezda s upravom imanja stali va naj-
bolšem odnošaju, boje se, da bi premenba
vlastnika mogle po njih imati zle posljedice,
pak su se stoga pobunili. Oblast je morala
prizvati žandara va pomoć.

Ukradjena kača.

Vu Mi-kolcu je ovih dnevo vlastnik

menažerije, Antun Koczka, prijavil redarstvu,
da su mu nepoznati tati vnoči vkrali orijašku
kaču iz kerletke, vu kojoj se je nahadjala.
Vu svojoj prijavi redarstvu (policiji) pokazal
je Koczka, da ima i humora (šale), ar piše,
da su se tati po svoj prilici zabunili i držal-
da je vkradjeni objekt „orijaška klobasica“
„né kača. Napokon dodel je, da mora po-
oštriti pazku, da mu za koje temne noći nebi
vkrali i — oroslau.

Medtmitoga našel se je već tat i
Koczka je moral sam iti po kaču, ar se je
nigdo né ufal k njoj.

Zapis — ali za koga!

Vu Krakovu je vumrl 3. januara 1893.
ljeta nekakov Bienkovski Adam, koji je opo-
ručno (testamentarno) ostavil varašu Krakovu
zapis od 100 forinti i odredil, da se ov ka-
pital tečajem od 345 ljet podjedno na intereš
daje, ter istom po tim vremenu, anda ljeta
2238, da se počneju od narasloga kapitala
deliti intereši med varaske siromake.

Varaski računarski ured preračunaj je,
da 100 for. na intereš dani s intereši na
interes poleg polijetnu kapitalizaciju iznosi
nakon 345 ljet po 3 procent 3,784,059 for.,
po 3 i pol procent 21,595,729 for. a po 4
procent 122,721,789 for. — Interes ove
glavnice iznosil bi po 3 percente od prve
svote 113,321 for., od druge svote 647,871
for., a od tretje svote 6,681,653 for.
na jedno ljetu.

Engleske novosti.

Neki dan se je dogodilo va englezkom
parlamentu (vu orsječkom spravišču), da se
je vodila razprava o nekom zakonu va nazoč-
nosti jedinoga prezeša i predlagača zakona.
Poklankam je predlagač govoril podpunom
jednu vuru praznim klupam, došlo je do
glasovenja (voztitiranja). Prezeš je zvonil i
ablegati su došli vu dvoranu da glasuju. Po
poslovoiku potreben je va valjan zaključak
nazočnost od 40 kotigov, a i tih netreba,
da su pri debati nazični. S toga se i hoće
vpeljati dnevice (diurnumi) da se ablegati bi
mogli više baviti s posli hiže.

Ratni psi.

Nézdavnja je vu Zvorniku držana smotra
nad 150 bosanskih ratnih psov (psi za tabor).
Komandant 39. pešačke brigade, generalma-
jor Jožef Sommer, bil je nazočen toj smotri
s čelim štopom oficirah. Psi su donášali od
četah (-eregov) razmešćenih dve do tri vare
daleko vu gorl, zapovedi i opet im dostavljali
naloge! Vsaki pes je imal okolo vrata pri
kapčenu kožnatu torbu s napisom: „poslan“,
odnosno „odpremljen“. Psi su izvratno obavili
svoju službu. Osobito se je odlikoval pes
„Lord“, prideljen drugi kompaniji 26. pešačke
regimente za tim „Black“ od 23. pešačke regi-
mente i „Hektor“ od 3. kanonirske regimente.

Težina naših banknota.

Jeden bečki novčar vagal je papirnate
peneze, pak je došel do ovoga osvedočenja:
Na 1 kilogram dohadja 575 komada jezera-
kah, 843 stotinjače, 680 petdesetače, 1180
desetačah a 1610 petacač.

Dva milijuna vu škrinji za smetje.

Nezdavnja je vumrla va Orsayu, jraj-
lica Marija Tanies, koja je ostavila građu
Parizu 1,500,000 frankah vu dobrotnorne
cilje. Ali gde su bili penezi? Notar je dal
na znanje selnskomu prefektu o testamentu,

pokojnici, ali i on nije znal, gde su penezi.
Ziskavali i prometavali su stana — ali vse
zabadavo. Onda su nastavili još jedenkrat
preizkavanje, nu i taj krat nikaj. Sigurno da
je počtujena kradja. Prefekt policije vodil je
iztragu, doklam se hiža opet preizkavala. Samo
nije pregledana škrinja za smetje. I gde čudo!
Pod njom te nadjeno 86.000 frankah vu
zlatu i dva milijuna frankah vu vsake fele
vrédnosti.

Crna subota za lutriju.

Od vnoego ljetah nije po lutrijsku upravu
bilo neeročnešega dneva od 23. marcua, kad
su vu samom Beču vu maloj lutriji dobljene
svote od preko jednog milijuna forintih. Is-
vlačeni su broji 1, 10, 26 i 47, tak zvani
babji broji. Vu jednoj koltuči vu Paterskog
vulici izplačeno je na te numereše 26 ternah,
a vu drugoj 18. Kakti kuriozum spominju,
da je jedna kiževlastnica na broj 47 ekstrato
250 for., ter je ona dobila šestnajsterostruki
dobiček, t. j. 4000 for. Lutrijska uprava se
medtmitoga nadja, da bu izgubljeni milijun
za kratko vréme opet s interašom dobila vu
svoju šaku.

Orijaš

Iz Pariza pišeju: Čini se, da orijaši jog
nisu izumili. Profesor Brissaud izvješćuje vu
jednih novinah, da je nézdavnja gledal na
jednom senjmu vu dani orijaša, koj je bil
47 ljet star, a potiče od selske familje iz
Haute-Garonne. Do 16. ljeta nije se van-
redno razvijal, no onda počel rasti, ter je do
21. ljeta dosegнул visinu od 2 metra 20 ce-
timetra. Sljedećih 15 ljet bil je zdrav. Vu
37. ljetu ranil si je šinjaka, pak je počel be-
teguvati i nije mogel delati. Tak je dospel,
da se za peneze poka nje, Profesor Brissaud do-
kaže, da ov orijaš po svom ustroju, naročito
svojima dugima rukama, jakim kosti na licu
i čvrstom dotnjom lalovkom, vnoego je spo-
doben orangutanom, pak je i tak nespreten.

»The Grescham« osigurajuće društvo
vu Lontonu Raynateljstvo za Magjarsku:
Budapest, Ferenc József trg. 5—6 numera
vu svojoj palači.

Za one, koji si hoćeju život osigurati,
daje navuk i prospekte *Grđnar, trgovac* vu,
Čakovcu, naproti velike oštarije. Ovo osigu-
rajuće društvo ima više kak 130 milijunah kru-
nah vrédnosti. — A jedno letni dohodok bil je
lani 23 milijun krunah. Za osiguranje izplaćilo
je ovo društvo od 1848-ga leta više kak
280 milijun krunah.

LOTERIJA Buda, 30-ga marcua 1895.
44 29 71 15 19

Gubona arak — Cena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6.70	—
Zab	Zob	6.50	—
Rozs	Hrži	5.50	—
Kukoricza 6	Kuruza stari		
uj	„ novi	7.	— —
Árpa	Ječmen	6.	— —
Fehér bab uj	Grah beli	8.	—
Sárga „ „	„ žuti	7.	—
Vegyes „ „	„ zméšan	6.	—
Lenmag	Len	10.	—
Bükköny	Grahorka	7.	—

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ.

Hirdetések.

5237—1894. tk.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbíróság, mint telek könyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Bozsek Pál perlaki lakos elleni végrehajtási ügyében 59 frt 26 kr. tőke, ennek 1894. év január 1 től járó 6% kamatai, 6 frt 70 kr. végrehajtás kérelmi, 4 frt 50 krban ezenell megállapított árverés kérelmi költség behajtása czéljából a nagy-kauizsa kir. törvényszék, (perlaki kir. járásbíróság) területén levő, a perlaki 404 sztkjvben A 554 hrsz. a. Bozsek Pált illető 1/2 része 800 frt, a perlaki 3147 sztkjvben A 752/a hrsz. a. ugyanazt illető egész ingatlan 113 frt, ugyanazon tkjvben A 985/a hrsz. a. ugyanazt illető egész ingatlan 278 frt kikiáltási árban

1895 évi április hó 28. napján délelőtt 9 órakor a perlaki kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság hiv. helyiségében megtartandó nyilvános árverésen előfognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még — pedig az első az árverés jogerőre emelkedőtől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyan attól 90 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg a megállapított árverési feltételek, a perlaki kir. járásbíróság tkvi. osztályánál és Perlak község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Perlakon, 1894. december 5. 707.

BUTORTINCTURA (máz)
melylyel mindenki
fényezetlen (matt) butorait
főstheti. — Kapható:
MORAWETZ ADOLF
asztalos és kárpitos
BUTORAKTÁRÁBAN
7.0 **VARAZSDON.** 1—4

Dr. Kemény Fulóp

perlaki ügyvéd irodájába
egy ügyes, szép írással bíró józan
IRNOK

30 forint fizetéssel felvétetik. 709

Hirdetés.

A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet
szőlőtelepén

AMERIKAI RIPARIA SIMA szőlővessző

kapható ezrével 4 frt 50 krajczárért
Ugyanitt kaphatók jutányos áron
jó minőségű 4—6 éves alma- és körtefa
csemeték.

703 2—2 Az igazgatóság

@glas.

Vu čakovečkoj ors. preparandiji
moći je dobiti za 4 ft. 50 kr. po jenoro
komadah

AMERIKANSKIH LOZAH (veničje)

Ovdi moći dobiti takaj za fal cėnu
4—6 let stare cepe (jabukove i hrus-
kove).

Ravnateljstvo.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkifűnőbb mázólsz-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer
kemény padló szároára, 1 köcsőg ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. beanyozására. — 1 kis palaczk ára 20 kr.

Mindenkor kapható:

Heinrich Miksánál Csáktornyan.

708

1—12

Szagatlan és nyomban száradó

Válódó csakis fél és 1 kilos és 1 üveg-palaczkokban

határozott-n
Christoph-féle
lakk
kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Ismeretv tessz, hogy a szobák a mázólsás alatt 1 használtatás után, mivel keletkezett a szag és a lassú, ragadó száradás, mely az olajfatszeknek és az olajfatszeknek sajátja, elkerültek. Emellett a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végrehajthatja a mázólsást. A palló nedves tárgyakkal feltörölhető, azonnal, hogy elvonzzent fénysz. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymáz,
sárgásbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfatszek fűti be a pallót a egyáltalán fénysz is ad. Beírít egyaránt all simaszható régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden feltett, korábbi mázólsat stb.; van azután

iszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fénysz ad. Különösen paracetre a olajfatszekkel már bemázolt egészen új pallókra való. Csak fénysz ad, emellett szag nem fűdi el a fűmást.

Postacsomag. körülbelűl 35 negyszöglet. (két körpénnyű szobákra való) 5 frt. 90 kr., vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raklárak vannak, ide küldendők. Minemeléselők és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásúlos ék jól vizsgálati a cégre a a gyári levezre, mivel azt a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokféle utanozzak és hamisítják, a sokkal rosszabb, a gyakran a cínak meg nem telítet műnőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,

A válódó szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedűl gyártója,

Prága. K. Berlin.

Zürich.

689 Csáktornyan:

GRANER TESTVÉREKNÉL.

SPANYOL
bornagykereskedés
VINADOR
BÈCS, — HAMBURG.

Uj zárral
vörő nyomással az ólomtartón.

Kitűnő spanyol borok eredeti palaczkokban, ugyszintén poharankénti kimérés

**Szeiverth Antal ur vendéglőjében
Csáktornyan.**

676 4—6

A Vinador jegy, ugyszintén a bejegyzett bélyegző-jegy pontos figyelembe ajánlatik, mert valódiságáért csakis akkor vállaltatik teljes jótállás.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye törvényhatósági közutjainál rendszeresített nagykanizsai és csáktornyai utbiztosi állások az 1890. évi I-ső t. cz. alapján a törvényhatósági közutak műszaki szolgálatának szervezésére vonatkozólag alkotott szabályrendelet 31-ik és következő §-ai értelmében betöltendőek lévén, ezen állásokra pályázat nyitattik.

Ezen állások mindenikével 400 frt évi fizetés, 100 frt évi lakásbér, 10 frt évi szertár-bér, 4 frt 80 kr. évi iroda átalány és kilométerenként kiépített utakon 3 frt 30 kr., kiépítetlen utakon 1 frt 65 kr. évi uti átalány jár.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják; miszerint életkorukat, egészségi állapotukat, nyelv- és szakismereteiket, erkölcsi magaviseletüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat — a közszolgálatban állók hivatali hatóságuk után, közszolgálatban nem állók közvetlenül **Svastics Benő** főispán ur öméltóságához czimezve — nálam **folyó évi április hó végéig** annál bizonyosabban adják be, mert később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az utbiztosi állások betöltésénél a kiszolgált altisztek ellátásáról szóló 1873. évi II. t. cz. határozmányai alkalmazást fognak nyerni.

A kinevezés egyelőre ideiglenes, véglegesítésnek csak az egy évi próbaidő és a szabályszerű vizsga sikeres letétele után van helye.

Zala-Egerszegen, 1895. márczius 21-én.

Csertán Károly s. k.
Zalavármegye alispánja.

704 2 - 2

Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített

MUNKÁK.

Kő, aczél- s réznyomatu
dizsművek.

Magyar, német, francia
és angol

REMEKIRÓK MŰVEI.

*

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban fölszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett
könyveknek leggyorsabb és árfölemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyujtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
ataszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági
könyvek

egyszerűen és legékesebben
kötve a leggazdagabb válasz-
tékban.

Mintakönyvek s rajzok

NŐI MUNKÁKHOZ

*

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDESE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTESZETE

Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak
IFJUSÁGI IRATOK. KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kívá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik:
minden bel és külföldi
folyóiratok, napi
és
DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre leggyor-
sabbán eszközöltetik.

*

Megyenek tantulmányokhoz használandó tan-könyvek folyton raktáron vannak.